

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 17 iunie 2009

privind ajutorul de stat C 21/08 (ex N 864/06), pe care Germania intenționează să îl acorde societății comerciale Sovello AG (fostă EverQ GmbH)

[notificată cu numărul C(2009) 4516]

(Numai textul în limba germană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2009/697/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

transformată în societatea comercială pe acțiuni Sovello AG ⁽³⁾.

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile sus-menționate ⁽¹⁾ și având în vedere observațiile prezentate,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) Prin mesajul electronic din 20 decembrie 2006, înregistrat la aceeași dată la Comisie (A/40513), Germania a notificat Comisia, conform obligației de notificare individuală instituite prin Cadrul multisectorial privind ajutorul regional pentru proiecte mari de investiții ⁽²⁾ (denumit în continuare „CMS 2002”) că intenționează să acorde un ajutor regional pentru un proiect amplu de investiții în beneficiul societății comerciale EverQ GmbH. La 24 noiembrie 2008, EverQ GmbH a fost

(2) La 16 februarie (D/50671), 26 aprilie (D/51786), 10 iulie (D/52902) și 17 septembrie 2007 (D/53704), Comisia a solicitat Germaniei informații suplimentare. Germania a revizuit notificarea și a furnizat informații suplimentare la 29 martie (A/32775), 9 mai (A/33866), 28 august (A/37024), 17 octombrie (A/38528), 9 noiembrie (A/39223), respectiv 12 noiembrie 2007 (A/39287). La 6 decembrie 2007 a avut loc o întrunire între reprezentanții ai serviciilor Comisiei și autoritățile germane. La 20 decembrie 2007, autoritățile germane au confirmat în scris informațiile oferite în cadrul acestei întruniri (A/40543). La 20 februarie 2008, Comisia a solicitat informații suplimentare cu privire la existența unui proiect de investiții unic, precum și informații actualizate privind piața. Informațiile solicitate au fost comunicate la 19 martie 2008 (A/5454).

(3) Prin scrisoarea din 20 mai 2008 [K(2008) 1844 final], Comisia a notificat Germania cu privire la decizia adoptată de a iniția procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

(4) Prin scrisoarea din 15 august 2008, înregistrată la Comisie la 18 august 2008 (A/16933), Germania a informat Comisia cu privire la poziția adoptată.

⁽¹⁾ JO C 227, 4.9.2008, p. 19.

⁽²⁾ JO C 70, 19.3.2002, p. 8.

⁽³⁾ Pentru o mai bună înțelegere a deciziei, denumirea actuală „Sovello AG” va fi utilizată și pentru perioada anterioară modificării denumirii firmei.

- (5) Decizia Comisiei de deschidere a procedurii oficiale de investigare a fost publicată la 4 septembrie 2008 în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽⁴⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la ajutorul în cauză.
- (6) Prin scrisoarea din 30 septembrie 2008, înregistrată la aceeași dată la Comisie (A/20002), Comisia a primit observații din partea unei părți interesate. Prin scrisoarea din 7 octombrie 2008 (D/53848), Comisia a comunicat Germaniei aceste observații. Prin mesajele electronice din 16 și 24 aprilie 2009, precum și prin cel din 15 mai 2009, înregistrate la aceeași dată de Comisie (A/8772, A/9822, respectiv A/11817), Germania a furnizat informații suplimentare.

2. DESCRIEREA DETALIATĂ A AJUTORULUI

2.1. Scopul măsurii

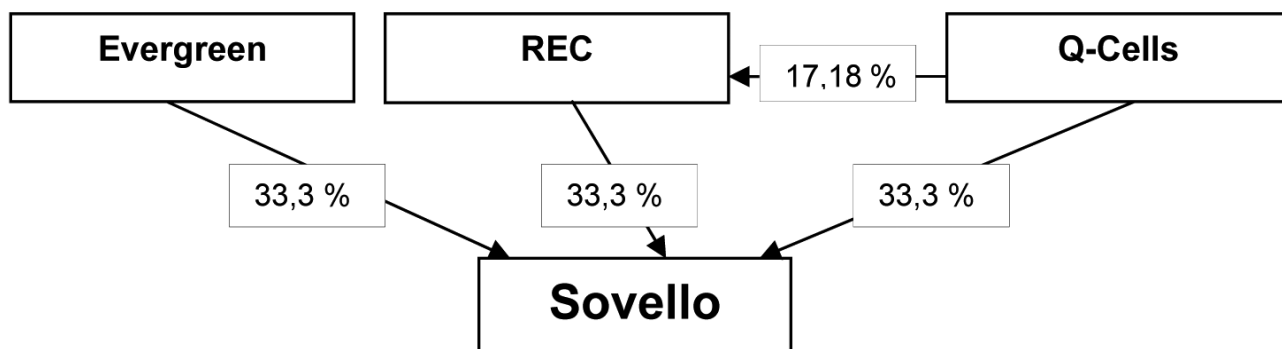
- (7) Ajutorul are ca scop promovarea dezvoltării regionale. Investiția are loc în localitatea Thalheim, districtul administrativ Bitterfeld, din landul Sachsen-Anhalt, Germania; conform hărții ajutoarelor regionale pentru Germania (2004-2006) ⁽⁵⁾, aceasta este o regiune asistată în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

2.2. Beneficiarul ajutorului

- (8) Ajutorul notificat urmează a fi acordat societății comerciale Sovello AG (denumită în continuare „Sovello”). Sovello a fost înființată în decembrie 2004

ca asociație în participațiune, în cadrul căreia societatea comercială Evergreen Solar Inc. (Marlboro, MA, SUA, denumită în continuare „Evergreen”) deține o participație de 75,1 %, iar societatea comercială Q-Cells AG (Thalheim, Germania, denumită în continuare „Q-Cells”) deține o participație de 24,9 %. Producătorul de module solare Evergreen dispune de un brevet pentru așa-numita „tehnologie String-Ribbon” ⁽⁶⁾, acordând asociației în participațiune o licență de utilizare a acesteia. Q-Cells, unul dintre cei mai mari producători de celule solare din lume, a contribuit prin competențele sale de producător de astfel de celule, precum și prin experiența dobândită pe piața echipamentelor de energie solară din Germania.

- (9) În noiembrie 2005, societatea comercială Renewable Energy Corporation ASA (Norvegia, denumită în continuare „REC”) a dobândit o participație de 15 % în asociația în participațiune, în timp ce participațiile deținute de Evergreen și Q-Cells s-au redus la 64 %, respectiv 21 %. La nivel mondial, REC este unul dintre cei mai mari producători de siliciu pentru industria fotovoltaică, iar filialele sale produc, de asemenea, plachete, celule și module solare.
- (10) Începând cu 19 decembrie 2006 (respectiv de la data notificării ajutorului), partenerii comerciali Evergreen, Q-Cells și REC dispun fiecare de o participație de 33,3 % în societatea Sovello.
- (11) Următoarea imagine prezintă în ansamblu structura actuală a societății Sovello:

⁽⁴⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽⁵⁾ Ajutorul de stat N 641/02 – Germania – Harta ajutoarelor regionale pentru Germania (2004-2006).

⁽⁶⁾ Tehnologia String-Ribbon presupune o procedură continuă de desfășurare a cablurilor lungi de pe bobine și de trecere a acestora prin siliciu fluid, formând o bandă lungă de siliciu („Ribbon”) din baia de topire. Banda este prelevată în segmente regulate și este secționată pentru a forma unități mai mici (plachete solare). Ulterior, plachetele sunt curățate și prelucrate în diferite etape de producție (difuzare de POCl₃, gravare în mediu umed, aplicarea unui strat antireflex SiN, metalizare și condiționare) pentru a se obține celulele solare. În ultima etapă de producție, celulele sunt asamblate pentru a forma module solare (panouri).

2.3. Proiect de investiții

- (12) Germania intenționează să acorde societății comerciale Sovello un ajutor regional de investiții în vederea înființării unei fabrici noi (Sovello2) având drept obiectiv de activitate producerea de module solare.
- (13) Sovello deține fabrica Sovello1⁽⁷⁾ în Thalheim, care a început producția de module solare în aprilie 2006. La data notificării se proiecta ca până la sfârșitul anului 2007 să se atingă o capacitate de producție de 30 Megawatt-Peak⁽⁸⁾. Germania invocă faptul că această fabrică a fost concepută ca proiect pilot prin care se dorea să se demonstreze fezabilitatea industrială a tehnologiei String-Ribbon concepută de Evergreen în combinație cu tehnologiile de producție utilizate de Q-Cells.
- (14) Ajutorul notificat se raportează la un nou proiect de investiții, Sovello2, care ar urma să permită construirea unei noi fabrici pentru producția integrată de serie a modulelor solare conform procedurii validate String-Ribbon, pe un teren din Thalheim învecinat cu locația Sovello1. Lucrările de construcții aferente Sovello2 au fost inițiate în iulie 2006, respectiv finalizate în iunie 2008. Conform previziunilor, Sovello2 va atinge capacitatea nominală totală de 60 MWp în anul 2009⁽⁹⁾.
- (15) La data notificării s-a estimat că Sovello2 va crea în regiune aproximativ 390 de locuri de muncă directe și minimum 700 indirecte.
- (16) Următorul calendar oferă o imagine de ansamblu asupra diferitelor faze ale celor două proiecte:

Etape	Sovello1	Sovello2
Decizia de investiție	14.1.2005 (data contractului-cadru inițial de constituire a asociației în participațiune)	Finalul lunii iunie 2006 (conform informațiilor furnizate de autoritățile germane)
Cererea de ajutor	27.12.2004 (pentru subvenția din cadrul „Schemei GA”)	20.2.2006 (pentru subvenția din cadrul „Schemei GA”)
Data aprobării	21.4.2005 (decizie de acordare a subvenției din cadrul „Schemei GA”)	15.12.2006 (decizie de acordare a subvenției din cadrul „Schemei GA” sub rezerva aprobării de către Comisie)
Contractul de vânzare-cumpărare a terenului	27.6.2005	30.6.2006
Începutul lucrărilor	2005	Iulie 2006
Notificarea	1.9.2005 ⁽¹⁰⁾	20.12.2006
Intervalul planificat pentru efectuarea investițiilor	1.1.2005-31.12.2007	24.7.2006-30.6.2008
Demararea producției	Februarie 2006	Al doilea trimestru 2007
Atingerea capacității totale de producție	Sfârșitul lunii iunie 2006 (30 MWp)	Finalul 2007 (60 MWp)
Aprobarea Comisiei	7.6.2006 (bonus pentru IMM-uri)	

(7) Sovello a beneficiat deja de un ajutor regional pentru investiții pentru prima sa fabrică din Thalheim, care a inclus și un bonus pentru IMM-uri în valoare de 15 % în cadrul ajutorului regional comun numit „Schema GA” în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 70/2001 al Comisiei din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE la ajutoare de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii (JO L 10, 13.1.2001, p. 33). Prin Decizia N 426/05 din 7 iunie 2006 (JO C 270, 7.11.2006, p. 2), Comisia a concluzionat că societatea Sovello avea statut de IMM la data notificării.

(8) Un Megawatt-Peak (MWp, *Megawatt-vârf*) reprezintă 1 000 000 Watt-Peak (Wp, *watt-vârf*). Watt-Peak este o unitate de măsură pentru capacitatea celulelor solare și a modulelor solare (puterea nominală a acestora). Watt-Peak este un etalon standard de comparație în industria fotovoltaică pentru performanțele tehnice ale modulelor solare și reprezintă puterea nominală a modulelor în condiții standard de testare.

(9) Inițial (conform acordului-cadru de constituire a asociației în participație dintre Evergreen și Q-Cells din ianuarie 2005), la locația firmei din Germania a fost planificată o investiție mult mai amplă pentru o capacitate suplimentară totală de 90 MWp, respectiv (conform informațiilor comunicate în martie 2007 prin notificarea proiectului de extindere) [...] (*)[(*) Informații protejate prin obligația de păstrare a secretului profesional] MWp, care urma să fie implementată în [...] etape ([...]). Germania nu a inclus cele două etape în notificare, [...]. Având în vedere rapoartele anuale ale partenerilor asociației, Comisia concluzionează că în anul 2008 Sovello a atins o capacitate totală de 85 MWp.

(10) A se vedea nota de subsol 7.

2.4. Temei legal

- (17) Ajutorul este acordat în baza următoarelor scheme de ajutor curente: „Ameliorarea structurilor economice regionale” [ajutor de stat N 642/02 ⁽¹¹⁾ – denumită în continuare „Schema GA”], „Legea privind subvențiile pentru investiții 2005” [ajutor de stat N 142a/04 ⁽¹²⁾] și reglementarea ulterioară a acesteia, „Legea privind subvențiile pentru investiții 2007” [ajutor de stat N 357a/06 ⁽¹³⁾].

2.5. Cheltuieli de investiții

- (18) Conform informațiilor actualizate comunicate de Germania la 16 și 24 aprilie 2009, volumul total al cheltuielilor de investiții pentru Sovello2 (nominal) este de 118 418 780 EUR (valoare curentă de 114 882 310 EUR ⁽¹⁴⁾), această sumă fiind alocată integral pentru ajutoarele regionale. În tabelul I sunt prezentate toate cheltuielile de investiții pentru proiectul notificat:

Tabelul I

Defalcarea cheltuielilor de proiect

(în EUR)

2006	2007	2008	Total (nominal)	Total (valoare curentă la 31.12.2006)
[...]	[...]	[...]	118 418 780	114 882 310

2.6. Finanțarea proiectului

- (19) Conform informațiilor actualizate furnizate de Germania la 16 și 24 aprilie 2009, Sovello a finanțat proiectul cu 87 313 015 EUR din fonduri proprii și credite bancare (neacoperite printr-o garanție de stat), precum și cu o sumă de 31 105 765 EUR din ajutoarele de stat solicitate. Prin urmare, contribuția proprie a Sovello, care nu implică ajutor public, reprezintă minimum 25 % din valoarea totală a cheltuielilor eligibile.

2.7. Intensități maxime aplicabile pentru ajutorul regional

- (20) Thalheim (districtul administrativ Bitterfeld, orașul Dessau, landul Sachsen-Anhalt) se află într-o regiune asistată în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE. Conform Liniilor directe privind ajutoarele regionale ⁽¹⁵⁾ (denumite în cele ce urmează „Liniile directe privind ajutoarele regionale 1998”) și hărții germane a ajutoarelor regionale 2004-2006 ⁽¹⁶⁾, în vigoare la data notificării, se admite pentru ajutoarele acordate întreprinderilor mari din această regiune o intensitate maximă a ajutorului de 35 % din echivalentul-subvenție brut (denumit în cele ce urmează „ESB”).

2.8. Valoarea și intensitatea ajutorului

- (21) Având în vedere posibila aplicare a unei bonificații de coeziune în temeiul punctului 25 din Cadrul multisectorial 2002 (CMS 2002), Germania a notificat două valori și intensități diferite ale ajutorului. Punctul 25 din CMS 2002 prevede: „Intensitatea maximă admisă a ajutorului [...] poate fi majorată prin înmulțirea cu factorul 1,15, dacă proiectul de ajutor de stat este cofinanțat ca «proiect major» în sensul articolului 25 din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 al Consiliului ⁽¹⁷⁾ [...]”. Cu toate acestea, într-o regiune asistată în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE, ponderea de cofinanțare din fonduri comunitare trebuie să reprezinte minimum 25 % din cheltuielile publice totale, iar intensitatea maximă a ajutorului rezultată din aplicarea bonificației de coeziune nu trebuie să depășească 75 % din plafonul pentru ajutorul regional (punctele 25 și 26 din CMS 2002).
- (22) Prima intensitate a ajutorului notificată de Germania a fost de 22,46 % ESB (care corespunde unei valori a ajutorului de 30,526 MEUR). Intensitatea avută în vedere în acest caz este intensitatea maximă a ajutorului fără bonificații de coeziune, calculată în baza cheltuielilor eligibile notificate inițial în valoare curentă de 135,934 MEUR, asupra cărora s-a aplicat mecanismul de corecție conform punctului 21 din CMS 2002, precum și în funcție de plafonul pentru ajutorul regional de 35 % din ESB.

⁽¹¹⁾ Decizia Comisiei din 1 octombrie 2003 (JO C 284, 27.11.2003, p. 2).

⁽¹²⁾ Decizia Comisiei din 19 ianuarie 2005 (JO C 235, 23.9.2005, p. 3).

⁽¹³⁾ Decizia Comisiei din 6 decembrie 2006 (JO C 23, 1.2.2007, p. 1).

⁽¹⁴⁾ Calculată în baza dobânzii de referință de 4,36 % aplicabile în Germania la data notificării.

⁽¹⁵⁾ JO C 74, 10.3.1998, p. 9.

⁽¹⁶⁾ JO C 186, 6.8.2003.

⁽¹⁷⁾ JO L 161, 26.6.1999, p. 1.

- (23) În cazul în care se aplică bonificația de coeziune (situație denumită în continuare „ajutor cu bonificație de coeziune”), valoarea maximă a ajutorului, în condițiile unor cheltuieli eligibile de 135,934 MEUR, este de 35,105 MEUR (valoare curentă; aceasta corespunde unei intensități a ajutorului de 25,83 % din ESB). Intensitatea menționată a ajutorului se întemeiază pe dispozițiile punctului 25 din CMS 2002.
- (24) Cea de a doua intensitate a ajutorului, notificată de Germania pentru situația în care se poate aplica bonificația de coeziune, luând în considerare toate cheltuielile eligibile de investiții, se ridică la 23,83 % din ESB [reprezentând o valoare a ajutorului de 35,336 MEUR (nominal), respectiv 32,397 MEUR (valoare curentă)].
- (25) La 16 și 24 aprilie 2009, Germania a furnizat Comisiei informații actualizate, menționând că valoarea totală a cheltuielilor de investiții eligibile aferente Sovello2 este de 118 418 780 EUR (valoare curentă 114 882 310 EUR), iar ajutorul pentru Sovello2, în cazul în care se poate aplica bonificația de coeziune, se ridică (nominal) la 31 105 765 EUR (27 367 723 EUR valoare curentă), ceea ce corespunde unei intensități a ajutorului de 23,8224 % din ESB. Ulterior s-a clarificat că ajutorul urmează să fie acordat în anul 2009 sub forma unui ajutor direct de 17 220 066 EUR și a unei subvenții pentru investiție de 13 885 699 EUR.
- (26) Autoritățile germane au înaintat o cerere privind realizarea unui proiect major pentru a obține, în cadrul programului operațional „Sachsen-Anhalt”, o cofinanțare din fonduri FEDR (Fondul European de Dezvoltare Regională) în valoare (nominală) de 9,118 MEUR⁽¹⁸⁾. În cazul în care Comisia ar respinge această cerere în baza prevederilor aplicabile pentru proiecte majore stipulate în Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 de stabilire a dispozițiilor generale privind fondurile structurale, condițiile pentru acordarea bonificației de coeziune nu ar fi îndeplinite. În acest caz valoarea ajutorului și, prin urmare, ajutorul total prevăzut în notificare ar suferi o reducere, pentru a nu depăși plafoanele exprimate în ESB, aplicabile în contextul în care nu este acordată bonificația.
- (27) Conform dispozițiilor secțiunii IX.2 litera (m) din Decizia de acordare a subvenției din cadrul „Schemei GA”⁽¹⁹⁾, subvențiile pentru investiții sunt acordate dacă ajutorul este aprobat de către Comisie.
- (28) În notificare se menționează că ajutorul acordat proiectului nu este cumulat cu ajutoarele acordate în baza altor reglementări locale, regionale, naționale sau comunitare în vederea acoperirii aceluiași cheltuieli eligibile.
- (29) Germania a garantat că beneficiarul a solicitat ajutorul înainte de începerea lucrărilor aferente proiectului. Conform deciziei de acordare a ajutorului, cererea de

ajutor a fost înaintată la 20 februarie 2006, în timp ce proiectul de investiții a fost inițiat în iulie 2006.

- (30) În plus, Germania a confirmat că intensitatea maximă a ajutorului și valoarea maximă a ajutorului, aprobate prin prezenta decizie, nu sunt depășite nici în cazul unor cheltuieli eligibile mai mari sau mai mici.

2.9. Obligații generale

- (31) Dispozițiile secțiunii IX.2 litera (f) din Decizia de acordare a ajutorului privind subvențiile directe, precum și dispozițiile legislației germane aplicabile schemelor de ajutor de stat curente, prevăd că beneficiarul trebuie să mențină investiția în locația în cauză pentru o perioadă de minimum cinci ani.
- (32) Germania a anexat notificării o copie a deciziei de acordare a ajutorului. În plus, a garantat:
- că va prezenta Comisiei la fiecare cinci ani de la aprobarea ajutorului un raport intermediar (care să conțină informații cu privire la sumele acordate drept ajutor, la executarea deciziei de acordare a ajutorului și la alte proiecte de investiții în aceeași locație/în aceeași locație de producție);
 - că va prezenta Comisiei în termen de șase luni de la plata ultimei tranșe a ajutorului, efectuată conform planului de finanțare notificat, un raport final detaliat.

3. MOTIVE PENTRU DESCHIDEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

- (33) În decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigație, Comisia a formulat obiecții cu privire la următoarele aspecte.
- (34) Punctul 49 din CMS 2002 prevede că nu se admite divizarea în mod artificial a unui proiect de investiții în subproiecte în scopul eludării prevederilor CMS 2002. Prin urmare, se va considera că un proiect de investiții cuprinde toate investițiile în mijloace fixe realizate într-o locație de producție într-o perioadă de trei ani. În sensul acestui punct, locația de producție reprezintă „o serie indivizibilă de elemente de capital fix care îndeplinesc o funcție tehnică precisă, unite printr-o legătură fizică și funcțională și care au obiective clar identificate (precum fabricarea unui anumit produs)”. Statele membre ar putea fi tentate să notifice două proiecte individuale în locul unui proiect de investiții unic pentru a obține astfel, după aplicarea mecanismului de corecție automat în sensul punctului 21 din CMS 2002, un plafon mai ridicat al intensității maxime a ajutorului⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ Cererea din 8 mai 2007.

⁽¹⁹⁾ Decizia de acordare a ajutorului din 15 decembrie 2006, modificată la 29 ianuarie 2009.

⁽²⁰⁾ Statul membru a beneficiat de posibilitatea de a aplica de două ori întreaga valoare a ajutorului pentru primii 50 MEUR din costurile proiectului (nu a fost necesară reducerea limitei maxime regionale aplicabile a ajutorului), precum și de două ori jumătate din plafonul pentru alte 50 MEUR. Pe de altă parte, pentru cheltuielile eligibile de peste 100 MEUR, valoarea maximă a ajutorului regional ar fi limitată la 34 %.

- (35) Având în vedere că lucrările aferente proiectului Sovello1 (2005) au fost inițiate cu mai puțin de trei ani înaintea lucrărilor aferente proiectului Sovello2 (iulie 2006), Comisia ar presupune în mod normal, conform argumentelor din decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare, că cele două proiecte constituie un proiect de investiții unic, exceptând situația în care ar fi îndeplinite criteriile prevăzute la punctul 49 din CMS 2002.
- (36) În acest sens, Comisia a fost informată că Evergreen dispune de instalație pilot în Marlboro, unde întreprinderea în cauză desfășoară activități de cercetare și dezvoltare (denumite în continuare „CD”) și realizează teste pentru o linie de producție pilot de aplicare a tehnologiei String-Ribbon. Pe de altă parte, Comisia a constatat că Sovello1 prezintă o apropiere mult mai mare de piață, întrucât producția a început în aprilie 2006, iar toate modulele produse în aprilie, mai și iunie 2006 au fost comercializate fără întârziere. Prin urmare, concluzia preliminară a Comisiei a fost că Sovello1 nu a fost conceput, în mod evident, cu scopul principal de a confirma fezabilitatea tehnică sau tehnologică a aplicării tehnologiei String-Ribbon în producerea modulelor solare, ci pentru a evalua performanțele economice și capacitățile industriale ale tehnologiilor și metodelor de producție ale partenerilor asociației în participațiune, valorificând astfel dezvoltarea rapidă preconizată a pieței germane.
- (37) De asemenea, Comisia a concluzionat că volumul investiției inițiale pentru Sovello1 (capacitate 30 MWp) nu poate fi clasificat ca redus. În plus, în opinia Comisiei, dacă se raportează capacitatea de producție a Sovello2, cotate la 60 MWp, la capacitatea Sovello1, cea dintâi nu poate fi considerată drept „producție de serie”. În ceea ce privește costurile aferente Sovello2, factorul de multiplicare este 2, comparativ cu 13, factorul de multiplicare în cazul proiectului major de investiții Qimonda. În cauza Qimonda, Comisia a concluzionat că proiectul notificat, luat în considerare alături de un proiect pilot anterior, nu constituia un proiect de investiții unic [Decizia Comisiei din 30 ianuarie 2008 ⁽²¹⁾, denumită în continuare „Decizia Qimonda”].
- (38) Având în vedere hotărârea Curții în cauza T-184/97 ⁽²²⁾, precum și definiția noțiunilor de „cercetare industrială”, „dezvoltare experimentală” și „inovație de proces” în cadrul comunitar privind ajutoarele de stat pentru activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare ⁽²³⁾ (denumit în continuare „Cadrul comunitar CDI”), Comisia și-a exprimat îndoiele serioase cu privire la posibilitatea de a considera Sovello1 drept proiect pilot, diferit, prin urmare, de proiectul Sovello2.
- (39) În opinia Comisiei, Sovello1, în cazul în care nu poate fi considerat un proiect pilot (în baza unei aprecieri de ansamblu a criteriilor prevăzute la punctul 49 din

CMS 2002), ar urma să fie clasificat, împreună cu Sovello2, ca proiect unic de investiții. Având în vedere că lucrările aferente celei de a doua instalații au fost inițiate în termen de trei luni de la lansarea producției comerciale în cadrul primei instalații, Comisia a concluzionat, în ciuda argumentelor Germaniei în privința separării fizice a celor două instalații și a lipsei oricărei legături funcționale între ele, că este vorba de o singură întreprindere care dispune de două locații de producție pe terenuri învecinate, care fabrică același produs folosind aceeași tehnologie.

- (40) În urma analizării contractului inițial de constituire a asociației în participațiune, Comisia a constatat că partenerii comerciali planificau o investiție mult mai amplă decât Sovello1, care urma să fie realizată în mai multe etape. În plus, în opinia Comisiei nu era clar dacă procesul de concepere a unor proiecte separate în locul unei instalații integrate presupune cheltuieli mai mari decât valoarea ajutorului suplimentar, rezultată în cazul în care cele două proiecte nu sunt considerate un proiect unic de investiții (iar mecanismul de corecție prevăzut la punctul 21 din CMS 2002 nu ar fi aplicabil, prin urmare, în cazul ambelor proiecte).
- (41) Având în vedere considerentele sus-menționate, Comisia a avut îndoiele dacă și în ce măsură este necesar ajutorul notificat în vederea stimulării investiției și dacă acesta poate fi considerat compatibil cu CMS 2002, precum și cu piața comună.

4. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

- (42) În urma publicării deciziei de deschidere a procedurii oficiale de investigare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, Comisia a primit o observație în acest sens. Observațiile Asociației Europene pentru Industria Fotovoltaică ⁽²⁴⁾ (European Photovoltaic Industry Association, EPIA) pot fi rezumate după cum urmează.

4.1. Industria solară – o piață cu dezvoltare rapidă

- (43) Potrivit EPIA, piața industriei solare s-a caracterizat printr-o dezvoltare continuă. Această situație se datorează creșterii la nivel mondial a cererii de produse fotovoltaice, precum și unei tehnologii dinamice și gradului ridicat de inovare. Rapiditatea reprezintă factorul cheie în ceea ce privește punerea în aplicare a inovațiilor pe plan industrial. Pentru a determina o creștere acerbă a competitivității în domeniul industriei energiei solare, este necesară reducerea costurilor pentru generarea de energie electrică solară. În cazul generării energiei electrice solare, costurile pentru achiziționarea de sisteme fotovoltaice prezintă o importanță deosebită. Cheltuielile aferente producției de sisteme fotovoltaice sunt influențate la rândul lor de tehnologiile aplicate și de prețurile materiilor prime și ale materialelor.

⁽²¹⁾ Decizia Comisiei în cauza N 872/06 – Ajutor individual pentru Qimonda (JO C 170, 5.7.2008, p. 2).

⁽²²⁾ Cauza T-184/97, BP/Comisie, Rec. II-3145. În această cauză, Tribunalul de Primă Instanță a apreciat că un program destinat demonstrării fezabilității economice și industriale a unei anumite categorii de produse nu poate fi considerat un proiect pilot pentru dezvoltarea tehnologică a produselor.

⁽²³⁾ JO C 323, 30.12.2006, p. 1.

⁽²⁴⁾ EPIA cuprinde aproximativ 200 de membri din sectorul energiei electrice solare, cu sediul în peste 20 de țări din Europa (astfel, asociația acoperă întregul lanț de producție din industria fotovoltaică, de la producția de siliciu, celule și module până la crearea de sisteme). Beneficiarul ajutorului de stat este membru al EPIA.

(44) În opinia EPIA, importanța deosebită a tehnologiei și inovației pentru sectorul energiei solare este demonstrată în primul rând prin creșterea numărului de măsuri aplicate în vederea cooperării dintre întreprinderi și/sau institute de cercetare și dezvoltare, precum și de numărul tot mai mare de entități nou-înființate în acest sector.

4.2. Proiecte pilot în industria solară

(45) Potrivit EPIA, în industria solară inovațiile și tehnologiile noi sunt concepute și puse în aplicare în baza criteriilor economice. Pentru a limita riscurile economice la care pot fi supuși investitorii și pentru a testa fezabilitatea tehnologică și/sau economică a unei inovații în funcție de anumite criterii, activitățile de cercetare și dezvoltare în acest sector, precum și de punere în aplicare a inovațiilor în ramura industrială sunt întreprinse treptat. Din acest motiv, proiectele pilot constituie o modalitate adecvată pentru a soluționa anumite probleme tehnice și/sau economice specifice inovațiilor, pe bază de obiective concrete, resurse limitate și riscuri calculabile. Totodată, proiectele pilot sunt realizate în cadrul inovațiilor orientate către produs și prelucrare aferente tehnologiilor care și-au dovedit valabilitatea la nivel industrial, deoarece extinderea capacităților este rentabilă numai după ce un proces de producție pilot confirmă fezabilitatea producției de serie. În această situație însă, pentru a avea succes, importanța decisivă revine unei extinderi rapide a capacităților de producție. Din acest motiv, noile capacități de producție sunt realizate frecvent imediat după ce producția pilot a fost pusă în aplicare cu succes.

4.3. Tehnologia String-Ribbon nu a fost testată încă la nivel industrial

(46) Conform argumentelor prezentate de EPIA, tehnologia String-Ribbon utilizată de Sovello presupune o procedură continuă de obținere a benzilor de siliciu destinate producției de plachete cristaline. În comparație cu tehnologiile tradiționale de obținere a plachetelor cristaline prin secționare, această procedură necesită o cantitate mult mai redusă de siliciu, costurile aferente fiind prin urmare mult mai reduse. Tehnologia String-Ribbon pentru producția de plachete nu fusese testată din punct de vedere industrial înainte de construirea Sovello1. În plus, nicio întreprindere din lume nu dispunea la momentul respectiv de posibilitatea de a transforma aceste plachete String-Ribbon în celule solare și, ulterior, în module solare. Prin tehnologia String-Ribbon, Sovello acoperă întregul lanț de fabricație, de la plachete și celule, până la module. Integrarea acestei metode inovatoare din punct de vedere tehnologic în procesul de producție trebuia testată la nivel industrial.

5. OBSERVAȚIILE GERMANIEI

(47) Germania a oferit informații suplimentare pentru a elimina îndoielile Comisiei cu privire la considerarea celor două investiții Sovello1 și Sovello2 în ansamblu drept un proiect de investiții unic în sensul punctului 49 din CMS 2002. Germania argumentează că Sovello1

este un proiect pilot și că trebuie considerat un proiect de investiții de sine stătător în temeiul Deciziei Qimonda. Această opinie este fundamentată pe următoarele argumente.

5.1. Sovello1 este un proiect pilot

(48) Germania este de părere că investiția Sovello1 trebuie considerată drept proiect pilot. În acest sens, face referire la o definiție a OCDE⁽²⁵⁾, potrivit căreia construirea și exploatarea unei instalații pilot este o activitate CD, în măsura în care obiectivul principal al acesteia este reprezentat de acumularea de experiențe și înregistrarea datelor tehnice și de altă natură. În sensul definiției OCDE, un proiect pilot nu este pus în aplicare cu scopul exclusiv de a determina fezabilitatea tehnică a unei noi tehnologii, ci și pentru a evalua eficiența operațională, rentabilitatea și optimizarea tehnică înainte de a putea începe producția de serie. Prin urmare, în opinia Germaniei, realizarea cu succes a proiectului pilot reprezintă o *conditio sine qua non* pentru inițierea și realizarea producției de serie.

(49) Germania consideră că, din perspectiva inovațiilor de proces și de produs realizate, investiția Sovello1 poate fi asociată cu noțiunile de „cercetare industrială” și „inovație de proces” din Cadrul comunitar CDI. În opinia Germaniei, intenția beneficiarului, exprimată încă din stadiul inițial, de a comercializa produsele realizate la Sovello1 nu prezintă relevanță pentru adoptarea deciziei cu privire la clasificarea ca proiect unic de investiții, întrucât Comisia, în Decizia Qimonda, nu a făcut referire la acest aspect. Germania susține că obiectivul și concepția proiectului pilot Qimonda nu diferă de cele aferente investiției Sovello1.

(50) Germania susține că proiectul Sovello1 îndeplinește fără îndoială condițiile menționate anterior. Sovello a fost constituit de partenerii asociației în participațiune Q-Cells și Evergreen în ianuarie 2005 pentru a dovedi fezabilitatea industrială a tehnologiei String-Ribbon create de Evergreen în combinație cu tehnologia de producție a Q-Cells (producția de celule solare și know-how în domeniul echipamentelor și proceselor de producție).

(51) Germania este de părere că hotărârea Tribunalului de Primă Instanță în cauza T-184/97 nu se opune clasificării Sovello1 ca proiect pilot și nici nu prezintă relevanță în cazul de față, deoarece nu face referire la un proiect unic de investiții.

(52) În opinia Germaniei, Sovello1 reprezintă prima instalație industrială automatizată și complet integrată destinată producției de module solare în baza tehnologiei String-Ribbon la nivel mondial.

⁽²⁵⁾ *Main definitions and conventions for the measurement of research and experimental development – A summary of the Frascati manual 1993; OCDE, Paris 1994, punctele 117-118.*

- (53) Germania confirmă că Evergreen dispune de o instalație pilot în Marlboro, unde întreprinderea desfășoară activități de CD și efectuează teste pentru o linie de producție pilot de aplicare a tehnologiei String-Ribbon. Prin urmare, în cazul Sovello1 nu este necesar să se verifice dacă există posibilitatea de producție a modulelor solare folosind tehnologia String-Ribbon; Evergreen a testat deja cu succes această posibilitate prin producția de laborator din Marlboro. Problema relevantă în acest sens este dacă o producție industrială de serie este fezabilă din punct de vedere tehnologic (și economic). Germania afirmă că în Marlboro nu s-a realizat niciodată o producție industrială de plachete, celule sau module. În Sovello1 s-au produs module de tipul „Spruce Line”, iar în Marlboro module de tipul „Cedar Line”. Principala diferență dintre aceste două tipuri este că modulele de tipul „Cedar Line” sunt realizate manual, în timp ce producția din Sovello este în mare parte automatizată.
- (54) Instalația din Marlboro a atins capacitatea de 15 MWp de abia în 2004, când s-au instalat noi cuptoare pentru plachete. În opinia Germaniei, nu se poate concluziona că la locația respectivă ar fi existat tehnologii industriale de producție pentru celule sau module String-Ribbon sau că rezultatele respective ar fi fost obținute în baza standardelor industriale. În plus, conform explicațiilor anterioare, în Marlboro s-a realizat un tip de module diferit față de cel obținut la Sovello1. De asemenea, Germania afirmă că, în industria solară, se realizează proiecte pilot cu capacități între 10 și 30 MWp. Situația Sovello1 la limita superioară a acestei plaje nu poate reprezenta un argument în defavoarea clasificării sale drept proiect pilot. Capacitatea Sovello1 (30 MWp) este determinată de capacitatea [...] concepută special pentru această fabrică ⁽²⁶⁾.
- (55) Germania susține, de asemenea, că, în baza nivelului actual de cunoștințe, fabricile String-Ribbon ating capacități de 75-80 MWp. Prin urmare, niciun investitor nu este tentat să înființeze o fabrică de dimensiuni mai mari în baza unei tehnologii noi, care nu a fost supusă niciunui test.
- (56) Germania afirmă că, la data realizării investiției Sovello1, nu erau disponibile standarde pentru proiectarea mașinilor și instalațiilor necesare pentru producția de serie a modulelor solare folosind tehnologia inovatoare String-Ribbon. Întrucât Sovello a stabilit obiective de producție specifice și mai ridicate în comparație cu instalația din Marlboro (productivitate de minimum [...], randament stabil al celulelor de [...] și creșterea randamentului celulelor cu [...]), nu ar fi fost posibilă o simplă „copiere” a producției în laborator din Marlboro sau o valorificare a proceselor obișnuite de producție utilizate de Q-Cells ⁽²⁷⁾. Germania menționează numeroase exemple pentru a susține această afirmație.
- (57) De asemenea, Germania susține că durata redusă a fazei de testare și succesul rapid, precum și valorificarea comercială rapidă nu reprezintă contraargumente pentru clasificarea Sovello1 ca proiect pilot. „Producția pilot” obținută cu instalația din Marlboro a fost, de asemenea, comercializată. Această situație reprezintă rezultatul cererii ridicate de produse fotovoltaice. Modulele cu o productivitate și un randament mai reduse ar fi comercializate la un preț mai redus. Dacă valorile efective pentru productivitate și randament nu ar atinge obiectivele pe termen lung, proiectul pilot Sovello1 ar eșua. Și în acest caz, modulele produse ar fi comercializate, cel puțin pentru a reduce pierderile generate.
- (58) Germania afirmă că intervalul dintre lansarea producției în Sovello1 și lucrările Sovello2 este de cinci luni (nu de trei luni, conform mențiunilor din decizia Comisiei de deschidere a procedurii oficiale de investigare).
- (59) Germania consideră că faza de testare pentru instalația pilot Sovello1 a fost atât de scurtă, deoarece nu s-a realizat separarea specifică în sector între faza de investiție și cea de exploatare (angajarea specialiștilor, cooperarea strânsă cu producătorii de mașini, încheierea din timp a contractelor de livrare a materialelor de producție și a pieselor de schimb, separarea în spațiu între activitatea de producție a celulelor și a modulelor) și pentru că întregul proiect a fost foarte bine planificat.

5.2. Proiectele de investiții Sovello1 și Sovello2 reprezintă proiecte distincte

- (60) În opinia Germaniei, este necesară îndeplinirea cumulativă a tuturor criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002 pentru ca Sovello1 și Sovello2 să poată fi considerate un proiect unic de investiții. Germania menționează numeroase argumente în vederea susținerii acestei interpretări și se bazează în acest sens pe practica decizională anterioară a Comisiei, în special pe Decizia Qimonda, decizia Comisiei privind AMD ⁽²⁸⁾ (denumită în continuare „Decizia AMD”) și pe decizia Comisiei privind Q-Cells ⁽²⁹⁾ (denumită în continuare „Decizia Q-Cells”). Având în vedere că această condiție nu este îndeplinită în cazul Sovello1 și Sovello2, cele două proiecte ar trebui considerate proiecte separate de investiții.

⁽²⁷⁾ Formatul celulelor obținute prin noua tehnologie (150 mm × 80 mm) diferă semnificativ de formatul pătrat al celulelor convenționale bazat pe plachetele de siliciu (156 mm × 156 mm). Cerințele în privința formatului diferit al celulelor și caracteristicile fizice speciale ale plachetelor (de exemplu [...]) au fost luate în calcul la planificarea și reglarea tuturor mașinilor și echipamentelor din Sovello1.

⁽²⁸⁾ Decizia Comisiei din 18 iulie 2007 în cauza N 810/06 – ajutor pentru AMD (JO C 246, 20.10.2007, p. 1).

⁽²⁹⁾ Decizia Comisiei din 10 iulie 2007, N 850/06, ajutor pentru Q-Cells (JO C 270, 13.11.2007, p. 5).

⁽²⁶⁾ În cazul [...], se utilizează (în locul procedurii obișnuite de depunere chimică în fază de vapori intensificată prin plasmă, așa-numita procedură PECVD) o procedură inovatoare [...].

- (61) Germania garantează că Sovello1 și Sovello2 nu sunt corelate din punct de vedere fizic, tehnic sau funcțional. În opinia sa, există locații de producție separate cu instalații de producție complet independente, active fixe separate (terenuri, clădiri, mașini și echipamente) și acces separat la drumurile publice (adrese diferite), care se află pe terenuri diferite (chiar dacă sunt învecinate) și achiziționate la date diferite⁽³⁰⁾. Potrivit Germaniei, locațiile de producție acoperă întregul lanț de fabricație (de la casele String-Ribbon, la celulele String-Ribbon, până la modulele String-Ribbon). Acestea pot fi comercializate separat, fără a necesita efectuarea de modificări materiale asupra procesului de producție⁽³¹⁾.
- (62) Germania este de părere că o comparație între Sovello1 și Sovello2 subliniază diferențele cu privire la tehnologia de producție (noi tehnologii de producție, producția de plachete mai subțiri) și la calitatea (productivitate mai ridicată a produselor (intermediare) (plachete, celule și module).
- (63) Germania susține în special că opțiunea de cumpărare, acordată de Sovello prin contractul de vânzare-cumpărare a terenului învecinat Sovello1, ar constitui doar o obligație a vânzătorului și că, în baza normelor aplicabile schemelor de ajutor, achiziționarea terenului nu poate fi considerată în mod justificat drept începutul unui proiect de investiții. Prin urmare, în opinia Germaniei opțiunea de cumpărare nu reprezintă o dovadă clară privind existența unui plan unic de investiții care să includă atât Sovello1, cât și Sovello2.
- (64) Germania menționează că, prin Decizia Q-Cells, Comisia a concluzionat că două investiții nu sunt corelate dacă acestea vizează terenuri, clădiri și echipamente proprii, sunt administrate separat și dacă singurul element comun este conducerea sectorului strategic și operațional. Conducerea comună a sectorului strategic și operațional este fundamentată în cazul Sovello1 și Sovello2 pe motive exclusiv economice și reprezintă o condiție obligatorie pentru existența și succesul celor două proiecte.
- (65) Germania consideră că planul strategic existent, care (conform prevederilor din contractul inițial de constituire a asociației în participațiune) prevedea o extindere a capacităților în cazul în care proiectele pilot ar avea succes,
- nu ar trebui evaluat în mod diferit față de planurile corespunzătoare din Decizia Qimonda.
- (66) Germania afirmă că cele două proiecte de investiții Sovello1 și Sovello2 s-au caracterizat prin obiective diferite, chiar și atunci când în ambele cazuri s-ar viza producția de module fotovoltaice. Sovello1 seamănă mai degrabă cu un studiu de fezabilitate (pentru stabilirea fezabilității tehnologice și economice a unei producții industriale în baza tehnologiei String-Ribbon pe parcursul întregului lanț de fabricație), în timp ce Sovello2 ar avea ca obiect producția de serie propriu-zisă a unui anumit grup de produse, prin care se standardizează experiența tehnică acumulată în cadrul Sovello1.
- (67) În opinia Germaniei, comparația enunțată la considerentul 61 din decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare (realizată între factorul de multiplicare aferent cheltuielilor de investiții care au făcut obiectul Deciziei Qimonda și factorul corespunzător aferent celor două proiecte Sovello) omite caracteristicile sectoriale specifice, neputând fi, prin urmare, invocată în vederea excluderii Sovello1 din categoria unui proiect pilot. Germania susține în plus că sumele aferente cheltuielilor menționate în Decizia Qimonda se raportează la trei proiecte de investiții, că sumele aferente cheltuielilor pentru clădirile și echipamentele din industria semiconductorilor sunt mult mai mari decât cele alocate în sectorul energiei solare și că, în industria semiconductorilor, capacitatea fiecărei mașini este mult mai redusă (din acest motiv fiind necesară achiziționarea unui număr mai mare de mașini în industria de semiconductorii). În plus, proiectele pilot din industria semiconductorilor presupun cheltuieli relativ reduse, deoarece mașinile prezintă un grad mult mai mare de standardizare. În opinia Germaniei, raportul mai mare dintre cheltuielile proiectului ulterior și cheltuielile proiectului pilot poate fi rezultatul unei capacități superioare de finanțare a investitorului (prin urmare, nu justifică un ajutor de stat mai important).
- (68) Germania consideră că declarația generală de intenție prevăzută în contractul inițial de constituire a asociației în participațiune referitoare la extinderea capacităților de producție ale Sovello nu ar justifica o legătură funcțională între Sovello1 și Sovello2, având în vedere că nu conține specificații suplimentare privind un al doilea proiect de investiții (locație, tehnologii de producție, mașini, aprovizionare cu siliciu și finanțare).
- (69) Germania afirmă că decizia finală privind realizarea Sovello2 a fost adoptată în iunie 2006 în baza următoarelor elemente: 1. o creștere semnificativă continuă a cererii pieței care asigură comercializarea pe termen lung a produselor; 2. încheierea unui contract pe termen lung având ca obiect livrarea siliciului ca materie primă (contract cu REC încheiat în iunie 2006); 3. succesul tehnic și economic dovedit al proiectului pilot Sovello1 (în iunie 2006 s-au obținut productivitatea dorită și un randament stabil al celulelor).

⁽³⁰⁾ Terenurile au fost achiziționate separat, dar contractul de vânzare-cumpărare pentru terenul Sovello1 (din [...]) include o opțiune de cumpărare fără caracter obligatoriu privind un teren diferit pentru Sovello2 (contract de vânzare-cumpărare din [...]). Clasificarea terenului Sovello2 ca „teren cu destinație industrială” a fost decisă la o dată ulterioară, iar lucrările de infrastructură pentru căile de acces au fost realizate separat.

⁽³¹⁾ Germania se referă în speță la o expertiză întocmită de Deloitte & Touche GmbH din 27 septembrie 2006, prezentată Comisiei la notificare. Prin aceasta se concluzionează că Sovello1 și Sovello2 ar putea fi exploatate distinct și înstrăinate separat.

- (70) Germania menționează că, la data adoptării deciziei de realizare a investiției pentru Sovello1 (ianuarie 2005), nu exista posibilitatea tehnică sau economică de a efectua investiția pentru Sovello2. În plus, succesul proiectului Sovello1 nu putea fi estimat la momentul respectiv.

5.3. Lipsa unui stimul economic pentru separarea artificială între Sovello1 și Sovello2

- (71) Germania susține că Sovello nu a avut niciun stimul economic care să o determine să realizeze separarea artificială între Sovello1 și Sovello2. Ca urmare a proiectării separate din punct de vedere economic a celor două locații de producție, au rezultat costuri suplimentare de aproximativ [...] EUR ⁽³²⁾. Prin urmare, Germania consideră că Sovello nu a avut posibilitatea de a valorifica sinergiile și economiile de scară aferente unui proiect unic de investiții. Cheltuielile mai ridicate de investiții nu ar fi fost compensate de valorile mai mari ale ajutoarelor scontate la clasificarea celor două proiecte ca investiții separate, deoarece valoarea acestor ajutoare suplimentare ar fi de numai aproximativ 10 MEUR ⁽³³⁾.

5.4. Concluzie: Sovello1 și Sovello2 nu reprezintă un proiect unic de investiții

- (72) Germania concluzionează în baza deciziilor anterioare că, în opinia Comisiei, două proiecte de investiții ar fi considerate un proiect unic de investiții numai în cazul în care ar fi fost îndeplinite cumulativ toate criteriile prevăzute la punctul 49 din CMS 2002. Prin urmare, Germania consideră că Sovello1 și Sovello2, chiar dacă Sovello1 nu ar fi recunoscut ca proiect pilot, nu formează un proiect unic de investiții, întrucât nu se îndeplinesc cumulativ criteriile prevăzute la punctul 49 din CMS 2002.
- (73) În opinia Germaniei, nu se poate concluziona, ca urmare a apropierii geografice și temporale a celor două proiecte, că cele două investiții reprezintă un proiect unic de investiții în sensul punctului 49 din CMS 2002 și că proiectele au fost divizate artificial în scopul eludării prevederilor CMS 2002.

6. ANALIZĂ DIN PERSPECTIVA NORMELOR PRIVIND AJUTORUL DE STAT

6.1. Existența unui ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

- (74) În decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare, Comisia a concluzionat că ajutorul financiar pe

⁽³²⁾ Motivul este că nu s-a realizat o investiție unică pentru dezvoltarea unei capacități de producție de 90 MWp, ci două investiții distincte Sovello1 (30 MWp) și Sovello2 (60 MWp).

⁽³³⁾ Calcularea acestei sume suplimentare pornește de la premisa că, pentru o investiție unică, valoarea costurilor eligibile este mai redusă, cu un total de aproximativ 144 MEUR, iar pentru un proiect de investiții atât de amplu s-ar acorda un bonus pentru IMM-uri.

care Germania dorește să îl acorde Sovello în baza schemelor regionale de ajutor de stat „Schema GA” și „Legea privind subvențiile pentru investiții” reprezintă un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE. Această concluzie nu a fost contestată de Germania.

6.2. Obligația de notificare, legalitatea ajutorului și legislația aplicabilă

- (75) Germania a notificat măsura la 20 decembrie 2006 și a respectat astfel obligația de notificare individuală prevăzută la punctul 24 din CMS 2002.
- (76) În conformitate cu punctul 63 și nota de subsol 58 din Liniile directoare privind ajutoarele regionale 2007-2013 ⁽³⁴⁾, care prevăd că un proiect de investiții notificat individual va fi evaluat în baza reglementărilor în vigoare la data notificării, Comisia a evaluat măsura de ajutor notificată pe baza Liniilor directoare privind ajutoarele regionale 1998, a hărții ajutoarelor regionale pentru Germania (2004-2006) și a CMS 2002.

6.3. Compatibilitatea ajutorului cu dispozițiile generale din Liniile directoare privind ajutoarele regionale 1998

- (77) Comisia a concluzionat încă din decizia sa de deschidere a procedurii oficiale de investigare că proiectul reprezintă o investiție inițială în sensul Liniilor directoare privind ajutoarele regionale 1998, că toate cheltuielile eligibile pentru investiții au fost determinate cu exactitate și că s-au respectat regulile privind cumularea. În plus, Sovello a solicitat ajutorul înainte de începerea lucrărilor aferente proiectului și are obligația de a susține investiția în regiune pentru o perioadă de minimum cinci ani de la finalizarea proiectului. Sovello asigură o contribuție proprie, distinctă de ajutorul public, în valoare de minimum 25 % din costurile eligibile. Având în vedere că ajutorul pentru Sovello urmează să fie acordat în baza unor reglementări verificate, acesta este în principiu compatibil cu dispozițiile generale ale Liniilor directoare privind ajutoarele regionale 1998. Comisia confirmă această concluzie prin prezenta decizie.

6.4. Compatibilitatea ajutorului cu CMS 2002

6.4.1. Proiect unic de investiții

- (78) În temeiul punctului 49 din CMS 2002, nu este admisă divizarea în mod artificial a unui proiect de investiții în subproiecte în scopul eludării prevederilor CMS 2002. Un proiect unic de investiții cuprinde toate investițiile

⁽³⁴⁾ JO C 54, 4.3.2006, p. 13.

fixe realizate într-o locație de producție pe o perioadă de trei ani ⁽³⁵⁾. Locația de producție reprezintă „o serie indivizibilă de elemente de capital fix care îndeplinesc o funcție tehnică precisă, unite printr-o legătură fizică și funcțională și care au obiective clar identificate (precum fabricarea unui anumit produs)”.

(79) Având în vedere că Sovello a beneficiat deja în trecut de un ajutor pentru un proiect anterior de investiții (Sovello1) în aceeași locație (pe un teren învecinat cu terenul destinat Sovello2) și că lucrările aferente proiectului Sovello1 (2005) au fost inițiate cu mai puțin de trei ani înaintea lucrărilor aferente proiectului Sovello2 (iulie 2006), trebuie să se stabilească dacă investiția anterioară în cauză formează împreună cu proiectul notificat Sovello2 un proiect unic de investiții.

(80) Comisia apreciază că toate investițiile în mijloace fixe într-o locație de producție realizate pe parcursul unui interval de trei ani reprezintă un proiect unic de investiții. Observațiile Germaniei cu privire la existența unui proiect unic de investiții au fost examinate în baza criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002.

(81) În opinia Comisiei, nu există argumente care să susțină divizarea în mod artificial a proiectului de investiții în două subproiecte în scopul eludării prevederilor CMS 2002. Premisa că dispozițiile CMS 2002 nu au fost eludate cu intenție nu justifică în mod automat concluzia că proiectele inițiate pe parcursul intervalului de trei ani nu reprezintă un proiect unic de investiții (a se vedea, de asemenea, punctele 47-49 din Decizia AMD, care prezintă concluzia Comisiei potrivit căreia era vorba de un proiect unic de investiții, deși proiectele nu fuseseră divizate în mod artificial și intenționat în scopul eludării prevederilor CMS 2002). Existența unui proiect unic de investiții va fi apreciată conform criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002, luându-se în considerare faptele, și nu acționarea cu sau fără intenție.

(82) Germania concluzionează în baza practicii decizionale a Comisiei că, pentru a putea considera cele două proiecte drept un proiect unic de investiții, este necesară îndeplinirea cumulativă a tuturor criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002. Comisia nu acceptă această interpretare. Niciuna dintre deciziile anterioare ale Comisiei nu prevede că este necesară îndeplinirea cumulativă a tuturor criteriilor pentru a putea concluziona că se vizează un proiect unic de investiții. În opinia Comisiei, CMS 2002 prevede mai degrabă o evaluare globală a acestor criterii. Criteriile vor fi evaluate

global, în funcție de contextul individual. Prin urmare, două proiecte de investiții pot reprezenta un proiect unic de investiții, chiar dacă nu sunt îndeplinite toate criteriile.

(83) Criteriile următoare:

- funcție tehnică precisă;
- legătură fizică sau funcțională;
- obiectiv clar identificat;
- indivizibilitate economică,

sunt analizate și apreciate în cele ce urmează în cadrul unei evaluări de ansamblu.

(84) În acest sens se va lua, de asemenea, în considerare argumentul prezentat de Germania potrivit căruia nu a existat un stimul economic care să determine Sovello să separe în mod artificial Sovello1 de Sovello2.

6.4.1.1. Funcție tehnică precisă

(85) Ambele fabrici îndeplinesc una și aceeași funcție tehnică precisă: producția de module fotovoltaice folosind tehnologia String-Ribbon. S-a stabilit ulterior că nu există niciun argument pentru a susține că producția din Sovello1, respectiv din Sovello2, necesită aprovizionări diferite (materia primă în ambele cazuri este siliciul). Modificările aduse echipamentelor și mașinilor Sovello2, rezultate în urma experiențelor acumulate în cadrul Sovello1 și care sunt destinate optimizării eficienței de producție, pot genera diferențe minore între modulele produse la Sovello1, respectiv Sovello2. În opinia Comisiei, aceste diferențe reprezintă însă rezultatul adaptărilor tipice proiectelor industriale și nu contrazic faptul că cele două fabrici îndeplinesc aceleași funcții tehnice precise.

6.4.1.2. Legătură fizică sau funcțională

(86) Sovello1 și Sovello2 presupun locații de producție separate cu mijloace fixe separate și acces separat la drumurile publice. Ambele locații de producție acoperă întregul proces de producție pentru module fotovoltaice, de la plachete și celule până la module. Nu există nicio legătură fizică între „elementele de capital fix care îndeplinesc o funcție tehnică precisă”, reprezentând cele două locații de producție. În cadrul unei expertize prezentate Comisiei, se concluzionează că fabricile pot fi vândute și exploatate separat, fără a fi necesar să se aducă modificări fizice procesului de producție. Comisia nu are nici un motiv să respingă această concluzie.

⁽³⁵⁾ Deoarece proiectele de investiții pot dura mai mulți ani, intervalul de trei ani este calculat de la începerea lucrărilor la fiecare proiect.

(87) Fabricile Sovello1 și Sovello2 au centralizat anumite servicii. În plus, realizează același produs folosind același proces tehnologic și aceleași mașini și echipamente, apelează de regulă la aceiași furnizori de mașini, la aceleași dotări și la aceleași materii prime, iar întreținerea și aprovizionarea cu piese de schimb sunt organizate la nivel central. Cu toate acestea, este adevărat că în situația de față lipsesc anumite elemente care ar confirma de regulă existența unei „legături fizice între elementele de capital fix care îndeplinesc o funcție tehnică precisă”, reprezentând cele două locații de producție. Prin urmare, între cele două proiecte Sovello nu există raporturi de livrare sau o infrastructură tehnică (de exemplu o centrală energetică sau elemente similare) comună și nu se realizează un schimb între produsele intermediare. Ambele fabrici prezintă linii independente de producție.

(88) În ceea ce privește opțiunea de cumpărare pentru suprafețele învecinate prevăzută în contractul de vânzare-cumpărare a terenului pentru Sovello1, în această situație specială Comisia este de acord cu Germania, în sensul că o asemenea opțiune de cumpărare în sine nu reprezintă un motiv suficient pentru a concluziona că există o legătură funcțională în temeiul punctului 49 din CMS 2002, în special deoarece beneficiarul nu a fost nevoit să aducă o contribuție financiară suplimentară pentru această opțiune de cumpărare, iar investitorul a avut în vedere și alte locații pentru Sovello2.

(89) Având în vedere cele prezentate, Comisia consideră că între Sovello1 și Sovello2 nu există o legătură fizică și funcțională strânsă în sensul punctului 49 din CMS 2002.

6.4.1.3. Obiectiv clar identificat

(90) Germania susține că Sovello1 a presupus un proiect pilot prin care se urmărea confirmarea, la scară industrială, a funcționalității, a eficienței (productivității) și a rentabilității unui proces de producție bazat pe o tehnologie fundamental inovatoare⁽³⁶⁾, pe parcursul întregului lanț de fabricație, în timp ce obiectivul Sovello2 a fost extinderea capacității ca urmare a confirmării fezabilității tehnice și economice și lansarea producției în masă. Germania concluzionează astfel că obiectivele proiectelor de investiții Sovello1 și Sovello2 au fost diferite.

(91) În acest sens, Comisia dorește să clarifice că Decizia Quimonda – contrar interpretării Germaniei – nu a plecat de la premiza că proiectele pilot trebuie să urmă-

reasă în mod obligatoriu un obiectiv diferit în scopul aplicării punctului 49 din CMS 2002. Prin decizia în cauză, concluzia Comisiei s-a rezumat la afirmația că proiectul pilot analizat urmărea un obiectiv diferit și că, împreună cu cel de al doilea proiect, nu reprezenta un proiect unic de investiții. Prin aprecierea obiectivelor urmărite de două proiecte, statutul unuia dintre cele două de proiect pilot poate reprezenta un argument evident pentru a susține că ambele proiecte prezintă obiective diferite, însă, în funcție de caracteristicile speciale ale proiectelor analizate individual, există posibilitatea ca acest statut să nu fie suficient pentru a delimita clar obiectivele celor două proiecte. De asemenea, având în vedere dificultățile întâmpinate la delimitarea unui proiect pilot, în opinia Comisiei trebuie să se examineze mai amănunțit, în baza caracteristicilor individuale ale proiectului, dacă acesta, în calitate de proiect pilot, prezintă un obiectiv care diferă suficient de mult de obiectivul celui de al doilea proiect. În acest sens s-au menționat mai multe elemente care confirmă că Sovello1 și Sovello2 urmăresc obiective diferite, clar identificate.

(92) Argumentele prezentate de EPIA confirmă că, în sectorul energiei solare, inovațiile și tehnologiile noi sunt puse frecvent în aplicare în mod etapizat, în baza unor criterii economice, și că în sectorul fotovoltaic există numeroase proiecte care au ca scop determinarea fezabilității industriale a inovațiilor, precum și repetabilitatea proceselor înainte de lansarea producției în masă. Acestea confirmă, în plus, că Sovello1 a reprezentat prima investiție la nivel mondial în cadrul căreia s-a testat la scară industrială tehnologia String-Ribbon.

(93) Comisia a concluzionat în baza contractului de constituire a asociației în participațiune că producția de plachete în Sovello1 urma să fie realizată folosind tehnologia String-Ribbon în combinație cu tehnologiile de producție folosite de Q-Cells cu scopul de a crea procese de producție cu aplicabilitate la scară industrială și rentabilitate dovedită. Acest proces a inclus o serie de inovații tehnice și crearea unor mașini speciale pentru Sovello1, atenția fiind concentrată asupra automatizării și repetabilității proceselor de producție la scară industrială, ceea ce a condus la producția de module de tip „Spruce Line”. Sovello1 presupunea un proiect complet nou, care urmărea testarea fezabilității tehnice și a rentabilității procesului de producție la scară industrială a modulelor fotovoltaice folosind tehnologia String-Ribbon. Pe de altă parte, Sovello2 avea drept obiectiv producția industrială de serie, a cărei lansare depindea de succesul proiectului Sovello1.

(94) Prin decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigație, Comisia a exprimat îndoiele cu privire la dimensiunea Sovello1 (capacitate de producție de 30 MWp) în comparație cu producția de laborator din Marlboro (15 MWp) și producția de serie din cadrul Sovello2 (numai 60 MWp). Germania a explicat însă că fabrica din Marlboro a atins capacitatea maximă în 2004, ceea

⁽³⁶⁾ Germania a oferit informații suplimentare cu privire la diferența dintre faza de testare în condiții de laborator la fabrica din Marlboro și procesele industriale testate în cadrul proiectului Sovello1. Conform acestor date, producția din Marlboro se baza pe tehnologia String-Ribbon concepută de Evergreen, producția modulelor se realiza manual, iar produsele finite reprezentau module de tipul „Cedar Line”. Potrivit afirmațiilor Germaniei, [...].

ce, conform afirmațiilor Germaniei, nu dovedește că fabrica din Marlboro a utilizat procese industriale de producție. Un alt argument în acest sens este că, în prezent, Evergreen intenționează să suspende producția din Marlboro (unde se vor desfășura exclusiv activități CD) și să înființeze o nouă locație de producție în Devens ⁽³⁷⁾.

- (95) Germania susține, de asemenea, că proiectele pilot cu o capacitate de producție între 10 și 30 MWp sunt caracteristice pentru industria fotovoltaică. În plus, capacitatea de 30 MWp în cazul Sovello1 a fost determinată de [...]. Comisia a exprimat inițial îndoiele cu privire la capacitatea limitată de producție a Sovello2 – în comparație cu Sovello1, însă Germania a afirmat că fabricile care utilizează tehnologia String-Ribbon dezvoltă în prezent capacități maxime de aproximativ 75 până la 80 MWp și că în 2008 s-au început lucrările în vederea unei noi extinderi a Sovello (Sovello3), care în prezent sunt aproape finalizate.
- (96) În ceea ce privește factorul de multiplicare pentru costurile aferente investiției Qimonda în comparație cu factorul corespunzător al celor două proiecte de investiții Sovello, Comisia constată că valoarea cheltuielilor din Decizia Qimonda se raportează la trei investiții, că valoarea cheltuielilor pentru clădiri și dotări din industria semiconductorilor este mult mai ridicată în comparație cu industria fotovoltaică și că productivitatea fiecărei mașini este mult mai redusă în industria semiconductorilor (prin urmare, pentru lansarea producției în masă sunt necesare mai multe mașini). Comisia constată, în plus, că proiectele pilot din industria semiconductorilor sunt mai avantajoase din punct de vedere al costurilor datorită nivelului mai ridicat de standardizare al mașinilor. De asemenea, Comisia consideră că raportul mai mare dintre costurile proiectului ulterior și costurile proiectului pilot este determinat de capacitatea financiară superioară a investitorului. Totodată, Comisia constată că, inițial, a fost anunțat un proiect mult mai amplu (Sovello2 + Sovello3), că notificarea a fost modificată ulterior pentru a elimina subvențiile pentru Sovello3 din notificare și că proiectul de investiții Sovello3 a fost amânat. Luând în considerare dinamica și evoluția rapidă a acestui sector influențat de cerere, Comisia consideră că factorul „scăzut” de multiplicare în cazul cheltuielilor aferente celor două proiecte Sovello nu susține concluzia că Sovello1 nu reprezintă un proiect pilot cu un obiectiv diferit față de obiectivul Sovello2.
- (97) În plus, Comisia a avut în vedere că, înainte de lansarea Sovello2, în baza rezultatelor obținute la Sovello1, s-a adoptat o decizie în favoarea sau împotriva investițiilor ulterioare.
- (98) În acest sens, este adevărat că s-a înaintat o cerere de ajutor pentru Sovello2 încă din luna februarie a anului 2006 (decizia preliminară de acordare a ajutorului a fost adoptată în decembrie 2006). La inițierea procedurii oficiale de investigare, Comisia a presupus că beneficiarul avea planuri concrete cu privire la volumul și la finanțarea proiectului de investiții la înaintarea cererii de ajutor. Conform informațiilor prezentate, decizia finală de investiție a fost adoptată de abia în iunie 2006, prin urmare după atingerea principalelor obiective prevăzute pentru Sovello2. În plus, contractul de livrare încheiat cu REC (care asigură aprovizionarea Sovello2 cu o cantitate suficientă de siliciu) a fost semnat în iunie 2006, ceea ce confirmă că decizia efectivă pro sau contra a fost adoptată în aceeași perioadă. Probabil că s-au prezentat conducerii întreprinderii asistate informații evidente cu privire la posibilitatea de a atinge obiectivele tehnologice și economice, însă acest aspect nu contrazice elaborarea Sovello1 în 2005 ca proiect pilot, având anumite obiective tehnologice și economice diferite în mod clar de cele urmărite prin Sovello2.
- (99) De asemenea, Comisia a luat în considerare că Sovello1, conform așa-numitului manual Frascati al OCDE ⁽³⁸⁾, care stabilește standardele globale, acceptate în politica CDI, prezintă caracteristicile unui proiect pilot. Definiția OCDE evidențiază diferite tipuri de proiecte pilot: proiecte destinate dezvoltării experimentale în condiții de laborator a unei noi invenții sau tehnologii (în acest caz, tehnologia String-Ribbon) și proiecte care vizează dezvoltarea experimentală a unei tehnologii de producție în vederea valorificării industriale a invenției sau tehnologiei.
- (100) La punctul 2.3.4 din manualul Frascati se face referire clară la situațiile aflate la limita dintre activitățile CD și activitățile industriale (precum Sovello1); în plus, se explică în baza clasificărilor modul în care pot fi delimitate activitățile CD de cele industriale. Trebuie subliniat că standardele și etaloanele (de exemplu factorul de multiplicare raportat la cheltuieli) pot fi diferite de la o ramură economică la alta.
- (101) Având în vedere informațiile oferite de EPIA, conform cărora piața produselor fotovoltaice este foarte dinamică, fiind caracterizată printr-un volum ridicat al cererii, Comisia consideră că valorificarea comercială imediată a producției Sovello1 nu reprezintă o dovadă concludentă care să conteste elaborarea Sovello1 ca proiect pilot.
- (102) În hotărârea Tribunalului de Primă Instanță în cauza T-184/97 (BP/Comisia) se face referire la semnificația

⁽³⁷⁾ Raportul anual din 2008 al Evergreen.

⁽³⁸⁾ Manualul Frascati – Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development.

noțiunii de „proiect pilot pentru dezvoltarea tehnologică a produselor ecologice” (în special în ceea ce privește carburanții obținuți din surse regenerabile de energie). Reglementarea contestată nu s-a rezumat la punerea în aplicare a unui proiect pilot pentru dezvoltarea tehnologică, având în mod evident ca obiect principal dezvoltarea economică și industrială, care urma să faciliteze o mai bună pătrundere pe piață a carburanților biologici. Cu toate acestea, prin proiectul Sovello1 s-au urmărit ambele obiective: validarea unei noi tehnologii de producție (tehnologia String-Ribbon în combinație cu tehnologiile de producție create de Q-Cells) la scară industrială și verificarea rentabilității acesteia. Potrivit argumentelor sus-menționate, această situație nu contravine practic definiției instalațiilor pilot oferite de OCDE.

- (103) Având în vedere explicațiile sus-menționate, Comisia consideră că cele două proiecte Sovello1 și Sovello2, chiar dacă îndeplinesc aceeași funcție tehnică (producția de module solare în baza aceleiași tehnologii), prezintă obiective diferite. Obiectivul Sovello1 a fost să se verifice dacă producția de module solare (folosind tehnologia String-Ribbon în combinație cu tehnologiile de producție create de Q-Cells) este fezabilă la scară industrială din punct de vedere tehnologic și economic, în timp ce Sovello2 a avut drept obiectiv dezvoltarea producției de serie a unor asemenea module.

6.4.1.4. Indivizibilitate economică

- (104) Sovello1 și Sovello2 sunt rentabile din punct de vedere economic, fiind totodată reciproc independente. Este adevărat că proiectul pilot Sovello1 a fost necesar în vederea realizării proiectului Sovello2 destinat producției în masă. Cu toate acestea, fiecare proiect permite o comercializare distinctă și nu există niciun argument care să susțină că proiectul pilot Sovello1 nu ar putea fi separat din punct de vedere economic de proiectul de investiții Sovello2. În plus, Comisia constată că, înainte de a opta pentru Thalheim, conducerea întreprinderii asistate a luat în calcul locații alternative pentru Sovello2 atât din Europa, cât și din SUA.

6.4.1.5. Lipsa unui stimul economic pentru divizarea artificială a celor două proiecte de investiții

- (105) Potrivit calculelor Germaniei, ajutorul pentru două proiecte de investiții separate (Sovello1 și Sovello2) ar fi depășit cu aproximativ 10 MEUR valoarea ajutorului pentru un proiect unic de investiții (Sovello1 + Sovello2). Cu toate acestea, proiectul unic ar genera cheltuieli suplimentare în valoare de [...] EUR. La efectuarea calculelor, Germania a presupus că pentru un proiect unic de investiții (cu cheltuieli totale reduse) s-ar acorda un bonus pentru IMM-uri în valoare de 15 %, așa cum s-a întâmplat în cazul proiectului Sovello1. Cu toate acestea, nu există certitudinea că pentru un proiect de investiții de

asemenea ampoare Comisia ar aproba un bonus pentru IMM-uri. Însă chiar și în acest caz, toate calculele converg către inexistența unui stimul economic care să determine Sovello să separe în mod „artificial” Sovello1 și Sovello2.

- (106) Comisia reamintește însă că acest aspect demonstrează numai că Sovello1 și Sovello2 nu au fost divizate pentru a eluda cu intenție normele în materie de ajutoare de stat. Nu trebuie dedus că nu ar putea fi avantajoasă prezentarea sub forma unui proiect unic de investiții a unui proiect care (precum Sovello) trebuie să fie divizat indiferent de situație, din considerente de natură economică, putându-se lua astfel în calcul intensități superioare ale ajutoarelor. Prin urmare, Comisia trebuie să analizeze în mod constant realitatea economică în baza criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002, fără a lua în considerare intenția părților.

6.4.1.6. Concluzie: Nu există un proiect unic de investiții

- (107) Divizarea investițiilor Sovello este determinată atât de mijloacele financiare insuficiente și de aprovizionarea nesatisfăcătoare cu siliciu, cât și de necesitatea ca investitorii să testeze, din perspective industriale și economice, o tehnologie cu un grad inovativ deosebit. În cazul în care nu s-ar obține productivitatea și randamentul dorit, probabilitatea ca Sovello2 să nu fie pus în aplicare este foarte mare. Prin urmare, se poate concluziona că Sovello1 și Sovello2, chiar dacă ar îndeplini aceeași funcție tehnică precisă, nu sunt indivizibile din punct de vedere economic, nu prezintă o legătură fizică sau funcțională strânsă și urmăresc în mod evident obiective diferite.
- (108) Având în vedere observațiile Germaniei și ale EPIA și în urma aprecierii globale a criteriilor prevăzute la punctul 49 din CMS 2002, Comisia concluzionează că proiectul notificat Sovello2 împreună cu Sovello1 nu constituie un proiect unic de investiții în sensul punctului 49 din CMS 2002.

6.4.2. Intensitatea ajutorului – punctele 21 și 25 din CMS 2002

- (109) În decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare, Comisia a calculat intensitatea maximă a ajutorului și valoarea maximă a acestuia pentru Sovello2 în baza cheltuielilor eligibile notificate inițial. Conform acestor calcule, intensitatea maximă admisă a ajutorului fără bonificație de coeziune reprezenta 22,46 % din ESB (care corespundea unei valori maxime a ajutorului de 30,526 MEUR în valoare curentă), intensitatea maximă admisă a ajutorului cu bonificație de coeziune reprezenta 25,83 % din ESB (care corespundea unei valori maxime a ajutorului de 35,105 MEUR în valoare curentă).

- (110) Bonificația de coeziune se întemeiază pe punctul 25 din CMS 2002, care prevede că intensitatea maximă a ajutorului fără bonificație calculată în conformitate cu punctul 21 din CMS 2002 poate fi majorată cu factorul 1,15, dacă cel puțin 25 % ⁽³⁹⁾ din cheltuielile publice aferente proiectului sunt finanțate din fonduri FEDR conform dispozițiilor cu privire la fondurile structurale aplicabile proiectelor majore, ceea ce impune existența unei decizii a Comisiei de aprobare a contribuției comunitare în situația concretă.
- (111) În conformitate cu conceptul general notificat statelor membre prin scrisoarea din 18 decembrie 2003 (D/58176-D/1247), Germania a menționat în notificarea sa inițială două intensități diferite ale ajutorului: intensitatea ajutorului fără bonificație de coeziune, care nu depășește plafonul de 22,46 % din ESB, și intensitatea ajutorului cu bonificație de coeziune, în valoare de 23,83 % din ESB.
- (112) Germania a solicitat cofinanțare din fondurile FEDR în valoare de 9,118 MEUR și a făcut referire în notificarea sa inițială la aplicarea bonificației de coeziune. Valoarea cofinanțării comunitare ar reprezenta peste 25 % din cheltuielile publice efective în valoare nominală de 31 105 765 EUR. În plus, intensitatea ajutorului notificat de 23,83 % din ESB este mai redusă decât intensitatea ajutorului de 26,25 % din ESB, nedepășind astfel 75 % din plafonul ajutorului regional aplicabil de 35 %. Prin urmare, condițiile pentru aplicarea bonificației de coeziune sunt îndeplinite, în măsura în care cofinanțarea solicitată de Germania din fonduri structurale este aprobată de către Comisie. Întrucât decizia de cofinanțare nu fusese încă adoptată, Germania s-a obligat să aplice bonificația de coeziune numai în cazul în care Comisia urma să adopte în acest sens o decizie de aprobare a cofinanțării din fonduri comunitare.
- (113) Comisia a dedus din informațiile actualizate prezentate de Germania la 16 și 24 aprilie 2009 că Germania urmărește – în cazul acordării bonificației de coeziune – o intensitate a ajutorului de 23,8224 % din ESB pentru proiectul ale cărui cheltuieli eligibile efective se ridică la 114 882 310 EUR (valoare curentă), care implică o valoare nominală a ajutorului de 31 105 765 EUR (27 367 723 EUR valoare curentă). Această intensitate a ajutorului este mai redusă comparativ cu intensitatea ajutorului notificat inițial (cu bonificație de coeziune) în valoare de 23,83 % din ESB și mai redusă decât intensitatea maximă admisă a ajutorului de 25,83 % din ESB (calculat din cheltuielile eligibile notificate inițial în valoare curentă estimată de 135,94 MEUR). Prin urmare, intensitatea ajutorului planificat de 23,8224 % respectă normele de corecție prevăzute la punctele 21-23 din CMS 2002, nici valoarea ajutorului planificat, nici intensitatea ajutorului
- planificat nedepășind valorile care puteau fi preconizate de întreprindere la inițierea lucrărilor de realizare a proiectului.
- (114) În cazul în care nu s-ar acorda o cofinanțare FEDR, neputându-se îndeplini, prin urmare, condițiile pentru aplicarea bonificației de coeziune, Germania a confirmat că nu s-ar depăși intensitatea ajutorului notificată inițial (fără bonificație de coeziune) de 22,46 % din ESB. Această intensitate a ajutorului determină, în condițiile unor cheltuieli eligibile efective de 114 882 310 EUR (valoare curentă), o valoare maximă a ajutorului de 25 802 567 EUR (valoare curentă). Germania s-a angajat să nu depășească această valoare a ajutorului. Intensitatea ajutorului (fără bonificație de coeziune) de 22,46 % corespunde – având drept premisă o valoare a cheltuielilor eligibile estimată inițial la 135,94 MEUR (valoare curentă) – cu intensitatea notificată inițial a ajutorului și cu plafonul admis al ajutorului regional. Intensitatea planificată a ajutorului de 22,46 % respectă astfel normele de corecție prevăzute la punctele 21-23 din CMS 2002, nici valoarea maximă a ajutorului planificat de 25 802 567 EUR (valoare curentă), nici intensitatea ajutorului planificat nedepășind valorile care puteau fi preconizate de întreprindere la inițierea lucrărilor de realizare a proiectului.
- (115) În baza celor menționate anterior, Comisia concluzionează că măsura de ajutor este în conformitate cu punctele 21 și 25 din CMS 2002.

6.4.3. Compatibilitatea cu criteriile prevăzute la punctul 24 din CMS 2002

- (116) Decizia Comisiei privind admisibilitatea ajutoarelor regionale pentru proiecte majore de investiții în baza punctului 24 din CMS 2002 depinde de cota de piață a beneficiarului înregistrată înainte și după investiție, precum și de capacitatea dobândită în urma investiției sau de puterea pieței. Pentru a putea efectua verificările necesare conform punctului 24 literele (a) și (b) din CMS 2002, Comisia trebuie să definească produsul (produsele) vizat(e) de investiție, precum și piața relevantă a produsului (produselor) și piața geografică relevantă.

6.4.3.1. Produsul vizat de proiectul de investiții

- (117) Proiectul de investiții are ca obiect module solare destinate utilizării în sisteme fotovoltaice. Conform notificării, modulele solare care urmează a fi produse de Sovello fac obiectul următoarelor coduri de mărfuri: NACE Rev 1.1 32.10.0, Prodcom 32.10.52.37 și codul NC (ediția 2005) 8541 40 90. În principiu, aceste module pot fi descrise ca ansambluri de mai multe celule fotovoltaice care transformă lumina solară în energie electrică.

⁽³⁹⁾ Pentru un proiect într-o zonă asistată în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

- (118) Modulele solare sunt fabricate utilizând tehnologia String-Ribbon. Sovello produce modulele solare printr-un proces integrat cu trei etape. Dintr-o baie de topire cu siliciu sunt prelevate benzi subțiri de siliciu, secționare în plachete solare. Ulterior, plachetele sunt transformate în celule fotovoltaice, reunite și îmbinate sub formă de module fotovoltaice (panouri solare).
- (119) Germania a confirmat că în instalațiile de producție asistate nu se pot realiza alte produse cu excepția celulelor, plachetelor și modulelor solare pe bază de siliciu, fără a genera costuri suplimentare semnificative.
- (120) În acest sens, se face din nou referire la punctul 52 din CMS 2002, conform căruia produsul respectiv include totodată produsele depozitate, în măsura în care proiectul se referă la un produs intermediar și dacă nu se comercializează o cotă semnificativă din producție. Întrucât, potrivit informațiilor oferite de Germania, Sovello nu intenționează să comercializeze produsele (intermediare) obținute în cadrul producției de module solare (precum plachetele solare și celulele solare), toate produsele intermediare urmând să fie utilizate pentru o producție proprie integrată de module solare, Comisia nu va considera plachetele și celulele solare drept produse separate.
- (121) În baza celor menționate anterior, la examinarea ulterioară a compatibilității proiectului în cauză cu piața comună în sensul prevederilor CMS 2002, Comisia va considera modulele solare drept produsele vizate de proiectul de investiții.

6.4.3.2. Piața relevantă de produse

- (122) Pentru a putea defini piața relevantă de produse, este necesar să se stabilească dacă există alte produse care pot fi considerate, în sensul punctului 52 din CMS 2002, drept produse de substituție pentru produsul vizat de proiectul de investiții.
- (123) Modulele solare sunt produse în baza unor tehnologii diferite. Conform studiului Solar Generation întocmit de EPIA și Greenpeace⁽⁴⁰⁾, în anul 2005, 90 % din celulele solare fabricate au fost realizate din siliciu. Informațiile publicate pe internet confirmă acest procent. Sovello aplică așa-numita tehnologie String-Ribbon, care permite realizarea de module solare din celule solare cu conținut redus de siliciu. În prezent se testează sau se utilizează deja în producția de serie diferite tehnologii/materiale semiconductoare, precum siliciu amorf, siliciu policristalin, siliciu microcristalin, telurură de cadmiu, seleniuri/-sulfuri de cupru-indiu. First Solar utilizează tehnologia pe bază de straturi subțiri⁽⁴¹⁾, iar CSG Solar,

„tehnologia Crystalline-Silicon-on-Glass”⁽⁴²⁾. Tehnologia pe bază de straturi subțiri prezintă o eficiență mai redusă (pe m², nu însă pe kg siliciu utilizat), însă este mai avantajoasă din punct de vedere economic. Aceasta este utilizată preponderent în zonele rurale, deoarece prețurile pe metru pătrat sunt mai reduse în aceste regiuni. Tehnologiile monocristalină și policristalină sunt mai costisitoare, dar sunt mult mai eficiente pe m², prin urmare modulele realizate în baza acestei tehnologii sunt recomandate pentru regiunile urbane. În ceea ce privește oferta, diferența dintre cele două tehnologii este evidentă. În deciziile anterioare privind ajutoarele de stat⁽⁴³⁾, Comisia a definit ca piață relevantă de produse piața modulelor solare în ansamblu, conform propunerii formulate, de asemenea, de producătorii de module solare. În plus, nu există statistici independente care să diferențieze între aceste tehnologii. În ceea ce privește cererea, aceasta pare să se caracterizeze prin interschimbabilitate: în cele din urmă, toate tehnologiile au drept obiectiv transformarea luminii solare în energie electrică.

- (124) Comisia nu are niciun motiv să presupună că modulele solare produse în baza diferitelor tehnologii sunt destinate unor piețe diferite de produse. Având în vedere că există diferențe în ceea ce privește randamentul energetic, nu există argumente pentru a considera că prețurile modulelor solare realizate prin diferite tehnologii diferă în mod semnificativ. În plus, modulele produse prin tehnologii diferite sunt interschimbabile fără probleme în cadrul sistemelor de energie solară⁽⁴⁴⁾. Prin urmare, piața relevantă de produse nu este mai restrânsă comparativ cu piața generală care include toate tipurile de module solare.
- (125) De asemenea, este evident că modulele solare nu pot fi înlocuite cu alte produse. Acestea reprezintă cea mai importantă componentă a sistemelor de energie solară și nu pot fi înlocuite cu alte produse în cadrul acestor sisteme. Așadar, nu există argumente pentru a susține că piața relevantă de produse ar putea include mai multe produse în raport cu piața modulelor solare.
- (126) Această delimitare a pieței relevante de produse este în conformitate cu deciziile privind controlul concentrărilor economice din aceeași ramură comercială⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴²⁾ A se vedea considerentele 9 și 10 din Decizia Comisiei din 19 iulie 2006 în cauza N 335/06 – Ajutor de stat pentru CSG Solar (JO C 232, 27.9.2006, p. 2).

⁽⁴³⁾ Cauza privind ajutorul de stat N 17/06 First Solar (CMS 2002) (JO C 259, 26.4.2006, p. 13); Cauza privind ajutorul de stat N 409/06 HighSi GmbH (CMS 2002) (JO C 77, 5.4.2007, p. 4); Cauza privind ajutorul de stat N 863/06 Avancis (CMS 2002) (JO C 227, 27.9.2007, p. 1); Cauza privind ajutorul de stat N 199/08 Intico Solar (JO C 195, 1.8.2008, p. 2); Cauza privind ajutorul de stat N 545/08 Masdar (JO C 9, 14.1.2009, p. 8); Cauza privind ajutorul de stat N 453/08 Sunfilm (JO C 106, 8.5.2009, p. 7); Cauza privind ajutorul de stat N 538/08 ersol Thin Film (JO C 63, 18.3.2009, p. 16).

⁽⁴⁴⁾ Decizia Comisiei din 26 aprilie 2006 în cauza N 409/06 – Ajutor pentru HighSi GmbH (CMS 2002) (JO C 77, 5.4.2007, p. 4).

⁽⁴⁵⁾ Decizia Comisiei din 27 martie 2001 în cauza COMP/M.2367 – Siemens/E.ON/Shell/SSG și Decizia din 18 aprilie 2001 în cauza COMP/M.2712 – Electrabel/Totalfinalelf/Photovolttech.

⁽⁴⁰⁾ Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010, EPIA, Frankfurt, decembrie 2005.

⁽⁴¹⁾ Decizia Comisiei din 26 aprilie 2006 în cauza N 17/06 – Ajutor de stat pentru First Solar (CMS 2002) (JO C 259, 26.4.2006, p. 13).

(127) În consecință, pe baza celor prezentate mai sus și în scopul prezentei decizii de acordare a ajutorului de stat, Comisia consideră că piața modulelor solare reprezintă piața relevantă de produse.

6.4.3.3. Piața geografică relevantă

(128) Sovello susține că Germania și alte state europene reprezintă pe termen scurt și mediu cele mai importante piețe de desfacere a produselor Sovello. Dacă o întreprindere își desfășoară activitatea preponderent în Germania, acesta nu reprezintă un argument consistent pentru delimitarea pieței geografice relevante pentru modulele solare.

(129) În opinia Germaniei, piața geografică relevantă pentru celulele fotovoltaice este piața mondială. Germania susține că celulele solare realizate de producătorii europeni și de cei din exteriorul Europei sunt comercializate la nivel mondial, că nu există bariere în calea comerțului, costurile de transport sunt relativ reduse în comparație cu cheltuielile de producție, iar nivelul prețurilor este omogen. Germania declară în plus că în întreaga lume sunt impuse aceleași cerințe tehnice. Cei mai mari producători și utilizatori ai tehnologiei fotovoltaice sunt Japonia, Europa și SUA.

(130) Comisia împărtășește opinia conform căreia piața celulelor fotovoltaice este piața mondială, întrucât producătorii care realizează și comercializează celulele fotovoltaice își desfășoară activitatea la nivel mondial. Concluzia diferitelor studii independente⁽⁴⁶⁾ cu privire la sectorul fotovoltaic⁽⁴⁷⁾ este că modulele solare sunt produse în prezent în principal în Japonia și Germania – urmate la mică distanță de SUA și China. În plus, un volum ridicat de module solare produse în Japonia este importat în Europa (aceste importuri sunt realizate în principal de Germania). În comparație cu costurile de producție, costurile de transport sunt relativ reduse. În plus, potrivit acestor studii, nu există bariere în calea comerțului. De asemenea, este evident că piața modulelor solare prezintă o dimensiune mondială, deoarece modulele solare sunt comercializate la nivel internațional. Totodată, studiile nu conțin informații speciale cu privire la piața modulelor solare la nivelul Spațiului Economic European, ceea ce indică, de asemenea, că piața geografică relevantă este reprezentată de piața mondială. Mai mult, deciziile anterioare privind

controlul concentrărilor economice⁽⁴⁸⁾, precum și deciziile anterioare privind ajutoarele de stat⁽⁴⁹⁾ – chiar dacă nu se impunea o delimitare explicită a pieței în sine – s-au bazat pe ipoteza că piața modulelor solare este reprezentată foarte probabil de piața mondială.

(131) Bazându-se pe aceste elemente, în sensul prezentei decizii de acordare a ajutorului de stat, Comisia consideră că piața modulelor solare este reprezentată de piața mondială.

6.4.3.4. Punctul 24 litera (a) din CMS 2002: cota de piață

(132) Conform punctului 24 litera (a) din CMS 2002, un proiect de investiții care urmează să fie notificat individual nu este eligibil pentru acordarea unui ajutor pentru investiții, dacă, anterior investiției, beneficiarul realizează peste 25 % din volumul de comercializare a produsului în cauză sau dacă, ulterior investiției, acesta va dispune de posibilitatea de a asigura peste 25 % din volumul de vânzări.

(133) Pentru a aprecia dacă proiectul este compatibil cu punctul 24 litera (a) din CMS 2002, Comisia trebuie să analizeze cota de piață a beneficiarului la nivel de concern, înainte și după realizarea investiției. Având în vedere că Sovello a început investițiile în 2006, urmând să atingă capacitatea totală de producție în 2009, Comisia a examinat cota Sovello pe piața modulelor solare pentru perioada 2005-2010.

(134) Germania a anexat notificării ajutorului un număr de studii independente⁽⁵⁰⁾ care cuprindeau prognoze cu privire la evoluția cererii în sectorul fotovoltaic. În plus, a prezentat anumite informații cu privire la volumul estimat al producției de module solare realizate de beneficiar. În scopul efectuării calculului, Comisia a utilizat studiul LBBW, care conține informații cu privire la capacitățile instalate și la volumul cererii, precum și la estimările de preț⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Studiile sunt considerate independente deoarece nu au fost solicitate de către beneficiar și nu au fost realizate exclusiv pentru această apreciere.

⁽⁴⁷⁾ Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010, EPIA, Frankfurt, decembrie 2005; Branchenanalyse Photovoltaik 2006, Landesbank Baden-Württemberg, Stuttgart, 21 martie 2006; Sun Screen II, CLSA, iulie 2005; PV status report 2006, Comisia Europeană/Centrul Comun de Cercetare și Institutul pentru mediu și durabilitate, august 2006; Solar generation, Greenpeace și EPIA, septembrie 2006. Photovoltaik-Marktmodell – Version 2.1, Landesbank Baden-Württemberg (LBBW), 22 august 2007. Germania a anexat notificării aceste studii.

⁽⁴⁸⁾ Decizia Comisiei din 27 martie 2001 în cauza COMP/M.2367 – Siemens/E.ON/Shell/SSG și decizia din 18 aprilie 2001 în cauza COMP/M.2712 – Electrabel/Totalfinalalf/Photovoltech.

⁽⁴⁹⁾ Cauzele privind ajutorul de stat N 17/06 First Solar (CMS 2002) (JO C 259, 26.4.2006, p. 13), N 409/06 HighSi GmbH (CMS 2002) (JO C 77, 5.4.2007, p. 4), N 863/06 Avancis (CMS 2002) (JO C 227, 27.9.2007, p. 1), N 850/06 Q-Cells (JO C 270, 13.11.2007, p. 5), N 199/08 Intico Solar (JO C 195, 1.8.2008, p. 2), N 545/08 Masdar (JO C 9, 14.1.2009, p. 8), N 453/08 Sunfilm (JO C 106, 8.5.2009, p. 7), N 538/08 ersol Thin Film (JO C 63, 18.3.2009, p. 16).

⁽⁵⁰⁾ A se vedea nota de subsol 47.

⁽⁵¹⁾ În opinia Comisiei, informațiile cu privire la capacitatea solicitată (sisteme de energie solară) pot oferi o imagine a volumului pieței de module solare.

- (135) Întrucât niciunul dintre cei trei parteneri ai asociației în participațiune – Evergreen, Q-Cells și REC – nu deținea la data notificării ajutorului sau ulterior o cotă de peste 50 % din capitalul Sovello, Comisia nu ar lua în calcul în mod normal cotele de piață ale acestora la examinarea compatibilității cu punctul 24 litera (a) din CMS 2002 ⁽⁵²⁾.
- (136) Evergreen distribuie și comercializează toate modulele produse de Sovello, însă acordul de vânzări respectă principiul deplinei concurențe. Cu toate acestea, nu se exclude posibilitatea ca Evergreen, ca urmare a cotei deținute în asociația în participațiune, să influențeze strategia de piață a Sovello. Pentru a lua în calcul cea mai nefavorabilă situație, Comisia a calculat suma cotelor de piață deținute de Evergreen și Sovello, fără a adopta o poziție finală în acest sens ⁽⁵³⁾.
- (137) În consecință, Comisia a constatat că suma cotelor de piață deținute de Sovello și Evergreen (cantitativ și valoric) în perioada 2005-2010 nu depășește 5 %.
- (138) În baza acestor cifre se poate deduce că, anterior și ulterior investiției, cota de piață a beneficiarului nu ar depăși 25 % din volumul total al pieței modulelor solare. Prin urmare, în opinia Comisiei, măsura de ajutor notificată este compatibilă cu punctul 24 litera (a) din CMS 2002.
- 6.4.3.5. Punctul 24 litera (b) din CMS 2002: capacitatea de producție
- (139) Comisia a analizat, de asemenea, dacă proiectul de investiții este compatibil cu punctul 24 litera (b) din CMS 2002. În acest scop, a verificat dacă rata anuală medie de creștere a consumului aparent al produsului în cauză înregistrată în ultimii cinci ani depășește rata medie anuală de creștere a produsului intern brut în Spațiul Economic European (ceea ce ar demonstra că evoluția pieței nu este regresivă din motive structurale).
- (140) Întrucât măsura a fost notificată în 2006, s-au luat în considerare cifrele pentru anii 2000-2005. Informațiile comunicate de Germania în acest sens în notificare au fost analizate de Comisie în baza studiilor transmise și a informațiilor accesibile publicului provenite dintr-o sursă sigură ⁽⁵⁴⁾. Niciuna dintre aceste surse nu estimează o rată medie anuală de creștere a consumului aparent de module solare în Spațiul Economic European în perioada dintre anii 2000 și 2005 mai mică decât 49 % (cantitate), respectiv 42 % (valoare).
- (141) Rata medie anuală de creștere a produsului intern brut din Spațiul Economic European în perioada cuprinsă între anii 2000 și 2005 a reprezentat din punct de vedere cantitativ 1,76 % și, valoric, 3,72 %. Prin urmare, rata medie anuală de creștere a consumului aparent de module solare contorizat în ultimii cinci ani este mult mai mare.
- (142) Comisia a luat în considerare la aprecierea consumului aparent din Spațiul Economic European sectorul fotovoltaic general, întrucât volumul de informații cu privire la piața modulelor solare la nivelul Spațiului Economic European este foarte redus. Această situație se datorează în principal identității dintre piața modulelor solare și piața mondială. Piața produselor fotovoltaice este considerată un substitut corespunzător pentru piața modulelor solare, deoarece modulele solare reprezintă produse intermediare pe piața fotovoltaică totală, iar piața unui produs intermediar se dezvoltă de regulă similar pieței produsului final, respectiv pieței totale (sectorul fotovoltaic cuprinde în general plachetele, celulele, modulele și sistemele solare). În plus, piața produselor fotovoltaice se dezvoltă atât de rapid, încât, chiar dacă evoluția efectivă a creșterii pe piața modulelor solare din Spațiul Economic European ar prezenta mici diferențe, se poate estima că rata de creștere nu este mai mică de 1,76 %.
- (143) Având în vedere cifrele sus-menționate, Comisia concluzionează că măsura de ajutor notificată este compatibilă cu punctul 24 litera (b) din CMS 2002.

6.5. Concluzie

- (144) Având în vedere argumentele prezentate, Comisia concluzionează că măsura de ajutor notificată este compatibilă cu Liniile directe privind ajutoarele regionale 1998, cu harta ajutoarelor regionale pentru Germania (2004-2006) și cu CMS 2002,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

- (1) Intensitatea ajutorului regional proiectată de Germania în valoare de maximum 23,8224 % din echivalentul subvenție brut (ESB) din cheltuielile eligibile suportate de 114 882 310 EUR (valoare curentă) și valoarea corespunzătoare a ajutorului regional de 27 367 723 EUR (valoare curentă) acordat Sovello AG sunt compatibile cu piața comună în cazul în care Comisia adoptă o decizie de aprobare a cofinanțării FEDR (Fondul European de Dezvoltare Regională) în valoare de minimum 25 % din volumul cheltuielilor publice aferente proiectului.

⁽⁵²⁾ Aceeași opinie a fost susținută de Comisie prin decizia adoptată în Cauza privind ajutorul de stat N 850/06 (Q-Cells).

⁽⁵³⁾ Evergreen afirmă în raportul anual 2008 că, începând cu anul 2009, Sovello își va comercializa produsele abordând o independență progresivă.

⁽⁵⁴⁾ Pagina de internet International Energy Agency Photovoltaics Power Systems Programme (IEA PVPS): www.iea-pvps.org

(2) În cazul în care Comisia nu adoptă o decizie de aprobare a cofinanțării FEDR în valoare de minimum 25 % din volumul cheltuielilor publice aferente proiectului, intensitatea ajutorului regional proiectată de Germania în valoare de maximum 22,46 % din ESB din cheltuielile eligibile suportate de 114 882 310 EUR (valoare curentă) și ajutorul regional de 25 802 567 EUR (valoare curentă) acordat Sovello AG sunt compatibile cu piața comună.

Articolul 2

(1) În cazul în care Comisia adoptă o decizie de aprobare a cofinanțării FEDR în valoare de minimum 25 % din volumul cheltuielilor publice aferente proiectului, se va acorda un ajutor (inclusiv bonificația de coeziune) în valoare de maximum 23,8224 % din ESB din cheltuielile eligibile suportate pentru Sovello2, care corespunde unei valori a ajutorului de 27 367 723 EUR (valoare curentă).

(2) În cazul în care Comisia nu adoptă o decizie de aprobare a cofinanțării FEDR în valoare de minimum 25 % din volumul cheltuielilor publice pentru proiect, se poate acorda ajutorul (fără bonificație de coeziune) în valoare de maximum 22,46 % din ESB din cheltuielile eligibile suportate pentru Sovello2, care corespunde unei valori a ajutorului de 25 802 567 EUR (valoare curentă).

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Federale Germania.

Adoptată la Bruxelles, 17 iunie 2009.

Pentru Comisie

Neelie KROES

Membru al Comisiei